

2015. február 13. Rábaközi Magazin cikke a Tóközi családról

12. 2015. február 13.

RÁBAKÖZI MAGAZIN

A Téten gazdálkodó Tóközi család kálváriája

Tóközi Lajos östermelő

A 71 éves ménfőcsanakai Tóközi Lajos az év legnagyobb részét Tét-ürgehegyi gazdaságában tölti. Hogy került kapcsolatba a földdel a technikai képesítéssel rendelkező, egykori húsipari tanuló? Felesége allergiájára sokáig nem találtak megfelelő

gyógymódot. Az orvos véleménye így hangzott: nem pirula, hanem környezetváltozás hozhatja meg számára a javulást. A házaspár szó szerint vette a tanácsot, ezért kapva kaptak – az akkoriban a tanácstól ingyen odaítélt – parlagon lévő területért.

Riportalanyunk eredetileg agrármérnöknek készült volna, de édesapja betegsége miatt választott másik szakmát. Fiatalon felelős vezetői beosztásba került, de látva az ötvenéves, kiszolgáltatott szakemberek nagyarányú lemorzsolódását, elhatározta, hogy ő nem jut erre a sorsra. Egy-

irányú függőségét úgy akarta megszüntetni, hogy más tevékenységgel próbálkozik. Sopronban megtetszett neki a szőlészet, de az éghajlat Tét környékén nem volt alkalmas erre, végül 1000 m²-en szamóca termesztésébe kezdett. Tóközi Lajosnak ekkoriban még meg volt a főállása, s mivel építkezés után vágott bele az új foglalatosságra, el lehet képzelni, mennyi pénze maradt. Fürt kútból öntözték a paprikát, a paradicsomot, az uborkát és a kétéltáruyi málnát, valamint a már említett szamócát. Felesége a két gyermekkel járt ki a telekre, hogy gondozza az ültetvényt.

A vízügyi igazgatóság döntésére várnak

Tóközi Lajosnak a szíve szakad meg, ha arra gondol, hogy üresen áll hazánk egyik legnagyobb konzervgyára Koroncón, ahol nagyon sok ember talált munkát egész éven át. Ugyanakkor kertészetére nem csak ez az egyetlen negatív momentum nyomta rá a bélyegét.

TÉT

A Marcal-parthoz közeli területen található fekete öntéshomok és az országút felé eső részen lévő homokos föld kiválóan megfelel a szamócának. Búzában és kukoricában nem gondolkodhattak, arra alkalmatlan a talaj. Csúcsidőszakban húsz-harminc személynek adtak munkát a negyven hektáros gazdaságban. A probléma akkor kezdődött, amikor csődöt mondott a koroncói konzervgyár. Első időkben a békéscsabaiak vették meg a gyümölcsöt–zöldséget, de aztán ők is tönkrementek. A vállalkozó ekkor fájó szívvel úgy döntött, az addigi termelés 30 százaléka csökkenti a hozamot; konkrétan 15 hektár helyett mindössze 4,5 hektáron folytatta a termesztést. Tovább tetézte a bajt a Marcal 2013-as árvize, mely elöntötte az egész területet. Nyílt ártérre hivatkozva a megyei és az országos szervek elárkóztak a segítségadástól, így a család teljesen magára maradt. Az árvízvédelemre pályázat útján próbálnak pénzt szerezni, de eddig ez sem hozott eredményt.

– Teljes mértékben egyetértünk a Kormány termőföld védelméről és öntözhetővé tételéről szóló céljaival, de ezt mi mindent megvalósítottuk. Minden négyzetmétert öntözzünk és tápoldatozunk, de az árvizet nem tudjuk kivédeni – hangsúlyozta Tó-

közi Lajos.

A beszélgetéstől kiderült, hogy a nyers exportnak köszönhetően elkélne a Tóközi család portékája, csak a töltést kellene megerősíteni. Maga a kertészet 2 kilométer hosszan terül el, de a rábacsécsényi útig és a koroncói töltésig bezárólag 3-4 kilométernyi szakaszon kellene megoldani az árvízvédelmet. Az érintett víztársulat igazgatója szerint kb. 200 millió forintba kerülne a beruházás, amire lenne is fedezetük úgy, hogy az önrészt a Belügyminisztérium visszafizetné a cégnek. A tervek elkészültek, de a víztársulat ezidáig nem kapta meg a vízügyi igazgatóságtól a végrehajtáshoz szükséges engedélyt, így áll minden.

– Annál büszkébb vagyok, hogy könyörögjek a jogszabályokra hivatkozó cégeknek. A korábbi levelezések és újságcikkek anyagait összegyűjtve az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához fordulok, mert sértik a magántulajdont az ésszerűtlen a törvények – fejtette ki véleményét a gazda.

A család egyelőre nem döntötte el, hogy folytatják-e a kertészetet, vagy pihentetik a földterületet. A bizonytalan jövő miatt idén még egyetlen vetőmagot sem vásároltak, pedig lenne, aki megműveli a földterületet. A munkától nem félnek, de

jelen körülmények között felelőtlen lenne teljes kapacitással belevágni. Ha valamilyen csoda folytán megoldódna a fő probléma, és megépülne a Marcal menti védgát, a beruházás kapásból huszonöt–harminc ember megélhetését jelentené a környéken. Kisgyermekes anyukák dolgoznának náluk, hogy keresményükkel, az esetleges két–három ezer forinttal is kiegészítsék a család kasszáját, de a gazda bárhova fordul, csak falakba ütközik.

– Egy hektár hibrid paprika betelepítése, valamint a talajfeltöltés és a gyomirtózás másfél millió forint kiadást jelent. Ha arra rájön az árvíz, vége mindennek: nemcsak a gazdaság, hanem a családi házam is elúszna mindenestül – mondta a Tét-ürgehegyi gazda. Hozzátette: A legnagyobb gond, hogy a régi rendszerből rájuk maradt vízügyi törvények még a kártérítést sem teszik lehetővé.

Említsük meg a családi többi szereplőjét is, hisz mindannyiuk jövőjét befolyásolja a gazdaság állapota: A házaspár közzgazdász lánya megbecsült külkereskedő, akinek férje az állami szférában agrármérnökként boldogul. Két unokájuk közül a nagyobbik a fővárosban egyetemista, a kisebbik pedig a győri bencéseknél tanul, s tizenhat évesen két nyelvvizsgára készül. Tóközi Lajos mindenre gondolt: fia tulajdonosként vesz részt a földek megművelésében, az édesapa pedig tudásával és tapasztalataival segítené a családot céljai elérésében.

Hogy valami pozitív kicsengése is legyen a történetnek: Tóközi Lajos nejének teljesen megszűnt az allergiája.

